

การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยงเพื่อส่งเสริมการจดจำ ตัวอักษรฮิระงานะ สำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น HIRAGANA MEMORIZING VIA JAPANESE TEACHING MODEL BASED ON ASSOCIATION METHOD

วัชรรา สุยะรา^{1*}
Watchara Suyara^{1*}

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹Faculty of Education, Khon Kaen University, Khon Kaen, 40000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: watsu@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจดจำตัวอักษรฮิระงานะสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น โดยได้นำแผ่นภาพตัวอักษรฮิระงานะจากตำรา “ฮิระงานะเรียนสบาย สไตล์โคะฮะรุ” จัดทำโดยเจแปนฟาวเดชั่น กรุงเทพฯ ซึ่งสร้างขึ้นโดยการเลือกใช้คำภาษาไทยที่มีต้นเสียงใกล้เคียงกับอักษรฮิระงานะและใช้รูปภาพแสดงค่าของเสียงภาษาไทยตามหลักหลักวิธีคิดเชื่อมโยง (Association Method) มาใช้ประกอบในการเรียนการสอน วิชาภาษาญี่ปุ่นปัจจุบัน 1 ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทำการศึกษาโดยให้ผู้เรียนทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและตอบแบบสอบถาม จากการศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำอักษรฮิระงานะได้มากขึ้นโดย กลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานเลย ทำคะแนนเฉลี่ยได้ร้อยละ 87.63 ได้คะแนนดีขึ้นร้อยละ 85.50 กลุ่มที่มีพื้นฐานบ้าง ทำคะแนนเฉลี่ยได้ร้อยละ 87.00 ได้คะแนนดีขึ้นร้อยละ 72.33 และกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ค่อนข้างดี ทำคะแนนเฉลี่ยได้ร้อยละ 95.58 ได้คะแนนดีขึ้นร้อยละ 4.92 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับพึงพอใจมากถึงมากที่สุด และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้นี้ช่วยให้จดจำอักษรฮิระงานะได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังควรต้องปรับปรุงภาพบางภาพที่ยังเชื่อมโยงได้ไม่ดี เช่นตัวอักษร さ, ら, た, て, ち เป็นต้น

คำสำคัญ: วิธีการคิดเชื่อมโยง การสอนภาษาญี่ปุ่น อักษรฮิระงานะ

Abstract

This research aims to study Hiragana Memorizing via Japanese teaching model based on Association method. Forty five sheets of figures were used as teaching media to represent 45 hiragana letters in Basic Japanese 1 class for first year students. The figures were developed by Japan foundation, Bangkok by using association method. Since the pronunciation of each hiragana letter was associated with Thai word in the figure, students should be able to memorize hiragana letter faster. The pre-test, post-test and questionnaire were done. The

students who never learned Japanese before had the average post-test score of 87.63% which 85.50% higher than pre-test score. The students who slightly learned Japanese had the average post-test score of 87.00% which 72.33% higher than pre-test score. The students who had almost good basic of Japanese had the average post-test score of 87.00% which 72.33% higher than pre-test score. Refer to questionnaire results; students had high satisfaction to the instruction model. However, there were some figures such as さ, ろ, た, てる, ぶ that need to be revised.

Keywords: Association method, Japanese language teaching, Hiragana letter

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศไทย ปัจจุบันภาษาญี่ปุ่นได้รับความนิยมในการเรียนและได้ถูกจัดให้เป็นวิชาเลือกสอบเข้ามหาวิทยาลัยตั้งแต่ปี 1998 จากผลการสำรวจของเจแปนฟาวน์เดชัน กรุงเทพฯ ในปี 2009 มีโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่จัดให้มีการจัดการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นทั้งหมด 242 แห่ง และในระดับอุดมศึกษา มีมหาวิทยาลัยที่จัดการจัดการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นทั้งหมด 88 แห่ง ประเทศไทยมีผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นกว่า 70,000 คน ซึ่งมากเป็นอันดับ 7 ของโลก และความชื่นชอบในตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่น (เจแปนฟาวน์เดชัน กรุงเทพฯ, 2009)

ในด้านการศึกษภาษาญี่ปุ่นอุปสรรคแรกๆ ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ คือ การต้องท่องจำตัวอักษรฮิรางานะให้ได้ในเวลาอันจำกัด เนื่องจากมีรูปร่างแตกต่างกับอักษรไทยประกอบกับมีจำนวนตัวอักษรมาก หากทำไม่ได้ก็จะส่งผลต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในลำดับต่อไป เช่น ไม่สามารถจำคำศัพท์ได้ ซึ่งหากผู้สอนผลักภาระนี้ให้แก่ผู้เรียนเพียงอย่างเดียวอาจเป็นเรื่องยากลำบากเนื่องจากไม่มีหลักในการจำ และอาจจะทำให้ผู้เรียนท้อแท้หมดความสนใจในภาษาญี่ปุ่นก็เป็นได้ นักศึกษสาขาวิชาการสอนภาษาญี่ปุ่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประสบปัญหาในการจำตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการจดจำตัวอักษรฮิรางานะ ซึ่งเป็นตัวอักษรแบบแรกที่นักศึกษาต้องเรียน หากจำไม่ได้ก็จะไม่สามารถจำคำศัพท์และทำความเข้าใจกับบทเรียนได้เลย จึงเป็นเรื่องน่าสนใจว่า ทำอย่างไรจึงจะช่วยให้ผู้เริ่มต้นเรียนภาษาญี่ปุ่นสามารถจดจำตัวอักษรได้

สุณิย์รัตน์ เนียรเจริญสุข (2555) ได้กล่าวถึงวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนจำสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้นว่ามีหลายวิธี แต่วิธีที่รู้จักกันแพร่หลายคือ Keyword Method ซึ่งคิดค้นโดย Akinson เพื่อใช้สอนคำศัพท์ภาษาต่างประเทศ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) การสร้างชิ้นใหม่ (Reconstructing) 2) การเชื่อมโยง (relating) 3) การเรียกข้อมูลกลับคืนมา (retrieving) โดยการนำคำศัพท์ใหม่ซึ่งผู้เรียนไม่คุ้นเคยมาเชื่อมโยงกับเสียงของคำศัพท์ที่คุ้นเคยหรือคำที่เป็นคำสำคัญ เช่น เมื่อจะสอนคำศัพท์ภาษาอิตาลีคำว่า rainid (แปลว่า กบ) ผู้สอนอาจจะเลือกใช้คำว่า rain (แปลว่า ฝน) ในภาษาอังกฤษเป็นคำสำคัญ โดยนำคำว่า rain กับ กบ มาเชื่อมโยงกันเป็นประโยคและภาพ เช่น กบนั่งอยู่ในสายฝน แล้วมีประโยคบรรยายว่า a frog sitting in the rain เมื่อผู้เรียนพยายามนึกถึงความหมายของ rainid ก็จะมีนึกถึงคำสำคัญคือคำว่า rain และนึกถึงภาพกบนั่งอยู่ในสายฝน ซึ่งมีทั้งคำสำคัญและความหมายรวมอยู่จากการเชื่อมโยงทั้งภาพและเสียง บางครั้งจึงเรียกวิธีการนี้ว่า วิธีคิดเชื่อมโยง (Association Method) ซึ่งในงานวิจัยนี้ขอใช้คำนี้ในการอธิบาย

สำหรับการจัดการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นนั้น Quackenbush (อ้างถึงใน สุณิย์รัตน์ เนียรเจริญสุข, 2555) ได้นำเอาวิธีคิดเชื่อมโยงมาใช้ในการสอนตัวอักษรภาษาญี่ปุ่น (ฮิรางานะ) ให้แก่ผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่

หนึ่ง ซึ่งจะสอนตัวอักษรในระยะเวลาสั้นๆ โดยใช้วิธีการคิดเชื่อมโยงภาพกับเรื่องราวเข้าด้วยกัน ในภาพเลือกใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีเสียงต้นใกล้เคียงกับเสียงตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นนั้นๆ โดยใช้รูปภาพแสดงคำศัพท์และสร้างเรื่องราวเป็นประโยคเพื่อบรรยายภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจำตัวอักษรฮิรางานะได้ในเวลาอันสั้น

สำหรับการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะในประเทศไทย ฝ่ายภาษาญี่ปุ่น เจแปนฟาวน์เดชัน กรุงเทพฯ ได้จัดทำตำราสำหรับผู้เรียนชาวไทยขึ้นในปี พ.ศ. 2554 ชื่อ “ฮิรางานะเรียนสบาย สไตล์โคะฮะรุ” (ประภา แสงทองสุข และคณะ, 2554) รวมถึงได้จัดทำแผนภาพตัวอักษรฮิรางานะซึ่งใช้วิธีคิดเชื่อมโยงเช่นเดียวกับ Quackenbush ในการนำเสนอตัวอักษรแก่ผู้เรียน แต่มีการเลือกใช้คำภาษาไทยที่มีต้นเสียงใกล้เคียงกับอักษรฮิรางานะและใช้รูปภาพแสดงคำของเสียงภาษาไทยแทน

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาว่า หากนำแผนภาพตัวอักษรฮิรางานะที่ฝ่ายภาษาญี่ปุ่น เจแปนฟาวน์เดชัน กรุงเทพฯ ได้จัดทำขึ้นนั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะแล้วจะได้ประสิทธิผลเป็นอย่างไร ซึ่งน่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจดจำตัวอักษรฮิรางานะสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการคิดเชื่อมโยงเพื่อส่งเสริมการจดจำตัวอักษรฮิรางานะ สำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษาการจดจำตัวอักษรฮิรางานะของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาถึงผลของการใช้วิธีคิดเชื่อมโยงในการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 29 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นกลุ่มนักศึกษาที่ยังไม่มีความรู้เรื่องตัวอักษรฮิรางานะหรือมีความรู้แต่ยังไม่ได้ทั้งหมด จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะให้ได้ภายในระยะเวลาอันจำกัด เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจบทเรียนภาษาญี่ปุ่นที่จะเรียนในลำดับต่อไปได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR ของ Kemmis and Mc Taggart (1988) ดำเนินการตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน โดยวางแผนการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะด้วยการนำวิธีคิดเชื่อมโยง (Association Method) มาใช้ จากนั้นนำมาปฏิบัติใช้จริง สังเกตและสะท้อนผลการนำไปใช้ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. ขั้ววางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan)

1.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนาจากตัวอย่างแผนจัดการเรียนรู้แบบที่มระหว่างอาจารย์ชาวไทยและชาวญี่ปุ่น ที่จัดทำขึ้นโดยสาขาวิชาการสอนภาษาญี่ปุ่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะ พร้อมทั้งศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับวิธีคิดเชื่อมโยง (Association

Method) เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 90 นาที และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้คำแนะนำ และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.2 จัดทำแบบวัดการจดจำตัวอักษรอิสระขณะ โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบแบบวัดการจดจำตัวอักษรอิสระขณะ จากนั้นจึงสร้างแบบวัดการจดจำตัวอักษรอิสระขณะ 45 ตัว ไม่รวมตัวสะกด ตัว n และนำแบบวัดที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้คำแนะนำ และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.3 จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระขณะ โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล การสร้างแบบสำรวจความคิดเห็น และกำหนดเป้าหมายในการสำรวจความคิดเห็น จากนั้นสร้างแบบสำรวจความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระขณะ การจดจำ ความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้ และนำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้คำแนะนำ และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. ขั้นปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ (Act)

2.1 ทดสอบความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรอิสระขณะของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะใช้ในการวิเคราะห์ เนื่องจากผู้เรียนหลายคนเคยเรียนภาษาญี่ปุ่นมาก่อน

2.2 จัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระขณะโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยง ตามขั้นตอน ดังนี้ **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ สนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ เช่น การถามเกี่ยวกับตัวอักษรภาษาญี่ปุ่น **ขั้นกระบวนการเรียนรู้** ใช้วิธีคิดเชื่อมโยงในการจัดการเรียนรู้ โดยสอนอักษรอิสระขณะทีละตัวด้วยแผ่นภาพเรียงลำดับแผ่นภาพโดยคำนึงถึงลำดับของตัวอักษรอิสระขณะ ตัวอักษรที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน และตัวอักษรที่ออกเสียงเหมือนกัน ผู้สอนสร้างเรื่องราวเพื่อบรรยายภาพตัวอักษรให้ผู้เรียนเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างภาพและเสียงภาษาไทยกับตัวอักษรอิสระขณะนั้น ๆ จากนั้นจึงเน้นย้ำถึงจุดที่แตกต่างกันของตัวอักษรที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พร้อมกับทวนถามตัวอักษรที่เรียนไปแล้วให้ผู้เรียนเป็นระยะ โดยถามทั้งชั้น และถามแบบเจาะจง **ขั้นสรุป** ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียน

3. ขั้นสังเกต (Observe)

ทดสอบความจำเกี่ยวกับตัวอักษรอิสระขณะหลังจัดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบวัดการจดจำตัวอักษร และสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระขณะ การจดจำ และความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้

4. ขั้นสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflect)

นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดการจดจำตัวอักษรอิสระขณะมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย รวมถึงวิเคราะห์ความคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระขณะ การจดจำ และความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจดจำตัวอักษรอิสระขณะสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น โดยนำแผ่นภาพตัวอักษรอิสระขณะ จัดทำโดย เจแปนฟาวเดชั่น กรุงเทพฯ ซึ่งสร้างขึ้นโดยการเลือกใช้คำภาษาไทยที่มีต้นเสียงใกล้เคียงกับอักษรอิสระขณะ และใช้รูปภาพแสดงคำของเสียงภาษาไทยตามหลักวิธีคิดเชื่อมโยง (Association Method) มาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่นปัจจุบัน 1 ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีจุดสังเกตที่ช่วยให้จดจำได้รวดเร็วขึ้น จากการคิดเชื่อมโยงภาพและเสียงกับเรื่องราวเข้าด้วยกัน

กลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานเลย คือ ผู้เรียนที่ทำผลการทดสอบก่อนเรียนได้ร้อยละ 8 ลงมา 2) กลุ่มที่มีพื้นฐานบ้าง คือ ผู้เรียนที่ทำผลการทดสอบก่อนเรียนได้ในช่วงร้อยละ 9-69 3) กลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ค่อนข้างดี คือ ผู้เรียนที่ทำผลการทดสอบก่อนเรียนได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 100

จากผลการทดสอบก่อนเรียนของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง วิชาภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น 1 ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 29 คน พบว่า จัดอยู่ในกลุ่มไม่มีพื้นฐานเลย 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.6) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 2.12 จัดอยู่ในกลุ่มมีพื้นฐานบ้าง 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 31) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 14.67 จัดอยู่ในกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ค่อนข้างดี 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.4) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 90.67 โดยตัวอักษรที่ผู้เรียนจำไม่ได้หรือตอบผิดมากกว่าร้อยละ 60 ของผู้เรียนทั้งหมด มีทั้งหมด 10 ตัวอักษร ได้แก่ け, す, せ, そ, む, は, ひ, ふ, ほ, ま

หลังจากทำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้ว จึงให้ผู้เรียนได้เรียนและจดจำรูปปร่างและลักษณะของอักษรฮิระงานะทั้ง 45 ตัวโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ใช้แผ่นภาพตัวอักษรฮิระงานะในการจัดการเรียนรู้เป็นเวลา 50 นาที จึงให้นักศึกษาทำแบบทดสอบเดิมทั้ง 45 ข้ออีกครั้ง พบว่า กลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานเลย ทำคะแนนเฉลี่ยได้ร้อยละ 87.63 ได้คะแนนดีขึ้นร้อยละ 85.50 กลุ่มที่มีพื้นฐานบ้าง ทำคะแนนเฉลี่ยได้ร้อยละ 87.00 ได้คะแนนดีขึ้นร้อยละ 72.33 กลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ค่อนข้างดี ทำคะแนนเฉลี่ยได้ร้อยละ 95.58 ได้คะแนนดีขึ้นร้อยละ 4.92

ผลการทดสอบของผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่มสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1 จากผลการทดสอบ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิระงานะที่นำมาใช้นี้ ช่วยให้ผู้เรียนทุกกลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ไม่มีเคยมีพื้นฐานมาก่อน สามารถจดจำตัวอักษรฮิระงานะได้เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบของผู้เรียนจำแนกตามกลุ่มผู้เรียน (หน่วย: ร้อยละ)

กลุ่มผู้เรียน	ผลการทดสอบ	ผลการทดสอบ	ผลต่างของคะแนน
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ทดสอบ
กลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานเลย	2.12	87.63	85.50
กลุ่มที่มีพื้นฐานบ้าง	17.67	87.00	72.33
กลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ค่อนข้างดี	90.67	98.58	4.92

จากการทดสอบนี้มีข้อสังเกตว่า แผ่นภาพที่นำมาใช้จะมีส่วนช่วยในการเรียนรู้อย่างมากในกรณีที่ผู้เรียนยังไม่เคยรู้จักตัวอักษรเหล่านั้นมาก่อน โดยแผ่นภาพตัวอักษรที่ช่วยให้ผู้เรียนในกลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานเลยจดจำได้ร้อยละ 100 จากที่ไม่เคยทำได้เลย มีทั้งหมด 14 ตัวอักษร ได้แก่ え, お, か, け, し, す, せ, そ, と, ふ, ん, み, ね, わ ส่วนแผ่นภาพตัวอักษรที่ยังช่วยผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานมาก่อนได้น้อย นั่นคือ ตัวอักษรที่ผู้เรียนยังคงตอบผิดมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ตัวอักษร さ และ ら เนื่องจากตัวอักษรสองตัวนี้มีความคล้ายคลึงกันมาก ทำให้ผู้เรียนบางส่วนจำสลับกัน แผ่นภาพเหล่านี้จึงควรจะนำมาพัฒนาให้ดีขึ้น โดยเน้นที่จุดแตกต่างของตัวอักษรสองตัวนี้ให้มากที่สุด เช่น อาจนำเรื่อง ทิศทางซ้ายและขวาเข้ามาเสริมเป็นจุดเน้นให้กับตัวอักษรสองตัวนี้ และผู้สอนควรเน้นย้ำถึงความแตกต่างของตัวอักษรสองตัวนี้ให้มากยิ่งขึ้น ผลการทดสอบของผู้เรียนกลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานมาก่อนโดยจำแนกตามตัวอักษรแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบของผู้เรียนกลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานมาก่อนโดยจำแนกตามตัวอักษร

ตัวอักษร	ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้		ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้มากขึ้น	ตัวอักษร	ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้		ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้มากขึ้น
	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน			ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
あ	25	100	75	ぬ	0	88	88
い	13	100	88	の	13	88	75
う	13	100	88	は	0	63	63
え	0	100	100	ひ	0	88	88
お	0	100	100	ふ	0	100	100
か	0	100	100	へ	0	100	100
き	0	88	88	ほ	0	63	63
く	0	75	75	ま	0	75	75
け	0	100	100	み	0	100	100
こ	25	100	75	む	0	88	88
さ	0	50	50	め	0	88	88
し	0	100	100	も	0	88	88
す	0	100	100	や	0	75	75
せ	0	100	100	ゆ	0	75	75
そ	0	100	100	よ	0	88	88
た	0	75	75	ら	0	50	50
ち	0	88	88	り	0	88	88
つ	0	88	88	る	0	88	88
て	0	75	75	れ	0	100	100
と	0	100	100	ろ	0	63	63
な	0	88	88	わ	0	100	100
に	0	88	88	を	0	75	75
ぬ	0	88	88				

นอกจากนี้ แผ่นภาพบางส่วนยังไม่สามารถช่วยแก้ไขการจำสับสนของผู้เรียนที่เคยเรียนรู้ตัวอักษรฮิระะนะนามาก่อนได้ เช่นตัวอักษร た, て, ち เป็นต้น ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากภาพที่ใช้ในแผ่นภาพสามารถนำไปเชื่อมโยงกับตัวอักษรอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ทำให้ยังคงจำสับสน ยกตัวอย่างเช่นตัว た (อ่านว่า ทะ) ซึ่งแผ่นภาพแสดงเป็นรูปเด็กเล่นกระดานโต้คลื่นกางแขนออกเป็นรูปร่างของตัว た สื่อถึงทะเล ทั้งนี้ ตัวอักษรนี้ไม่ค่อยคล้ายกับรูปคนบนกระดานโต้คลื่น และการสื่อกระดานโต้คลื่นกับทะเลก็อาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของ

นักเรียนแต่ละคน แผ่นภาพของตัวอักษรเหล่านี้จำเป็นต้องนำมาพัฒนาต่อไป ผลการทดสอบของผู้เรียนกลุ่มที่มีพื้นฐานบ้างและกลุ่มที่มีพื้นฐานดี โดยจำแนกตามตัวอักษรแสดงดังตารางที่ 3 และ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบของผู้เรียนกลุ่มที่มีพื้นฐานบ้างโดยจำแนกตามตัวอักษร

ตัวอักษร	ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้		ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้มากขึ้น	ตัวอักษร	ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้		ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้มากขึ้น
	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน			ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
あ	89	100	11	ぬ	11	89	78
い	78	100	22	の	0	100	100
う	56	100	44	は	0	78	78
え	56	78	22	ひ	0	100	100
お	67	89	22	ふ	11	100	89
か	56	89	33	へ	0	100	100
き	33	89	56	ほ	0	67	67
く	44	100	56	ま	0	78	78
け	0	56	56	み	11	89	78
こ	0	89	89	む	0	89	89
さ	11	78	67	め	0	89	89
し	44	100	56	も	0	100	100
す	0	89	89	や	0	89	89
せ	0	89	89	ゆ	0	67	67
そ	0	67	67	よ	0	89	89
た	33	78	44	ら	0	89	89
ち	11	67	56	り	11	89	78
つ	0	89	89	る	11	78	67
て	0	89	89	れ	0	100	100
と	0	100	100	ろ	0	56	56
な	0	89	89	わ	0	100	100
に	11	78	67	を	0	78	78
ぬ	0	89	89				

ผลการศึกษาที่น่าสนใจอีกส่วนหนึ่ง คือ มีผู้เรียนที่มีพื้นฐานดีบางส่วน เขียนคำอ่านของตัวอักษระผิดในแบบทดสอบหลังเรียน จากที่เคยเขียนในแบบทดสอบก่อนเรียน มักเป็นการเขียนคำอ่านผิดในลักษณะเสียงยาว เช่น ตัวอักษร โ ยะ แต่ผู้เรียนตอบว่า โย ในแบบทดสอบหลังเรียนความผิดพลาดใน

ลักษณะนี้อาจมีความเชื่อมโยงกับเสียงของคำที่ใช้ในแผ่นภาพ และผู้สอนควรเน้นเรื่องการออกเสียงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
อย่างไรก็ดี ในการพัฒนาสื่อแผ่นภาพที่โดยหลักวิธีคิดเชื่อมโยงนี้ อาจต้องพิจารณาถึงเรื่องเสียงอ่านสั้น-ยาว
ที่อาจทำให้ผู้เรียนสับสนได้ร่วมด้วย

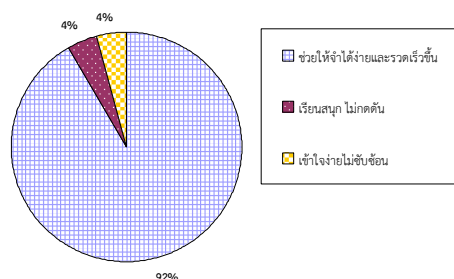
ตารางที่ 4 ผลการทดสอบของผู้เรียนกลุ่มที่มีพื้นฐานค่อนข้างดีโดยจำแนกตามตัวอักษร

ตัวอักษร	ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้		ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้มากขึ้น	ตัวอักษร	ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้		ร้อยละของผู้เรียนที่ตอบได้มากขึ้น
	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน			ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
あ	100	100	0	ね	92	92	0
い	92	100	8.3	の	100	100	0
う	92	92	0	は	83	92	8.3
え	92	100	8.3	ひ	92	100	8.3
お	100	92	-8	ふ	83	92	8.3
か	100	100	0	へ	100	92	-8
き	100	100	0	ほ	67	100	33
く	100	100	0	ま	83	100	17
け	92	100	8.3	み	100	92	-8
こ	92	100	8.3	む	92	92	0
さ	92	100	8.3	め	83	92	8.3
し	100	92	-8	も	92	100	8.3
す	83	100	17	や	92	92	0
せ	83	83	0	ゆ	75	83	8.3
そ	83	92	8.3	よ	100	92	-8
た	92	92	0	ら	100	100	0
ち	83	100	17	り	100	100	0
つ	92	100	8.3	る	92	92	0
て	83	83	0	れ	92	100	8.3
と	83	100	17	ろ	75	100	25
な	100	92	-8	わ	83	92	8.3
に	100	92	-8	を	100	100	0
ぬ	50	92	42				

3. ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระจะมีผู้ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 24 คนจากทั้งหมด 29 คน คิดเป็นร้อยละ 82.75 โดยผลการสำรวจแบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

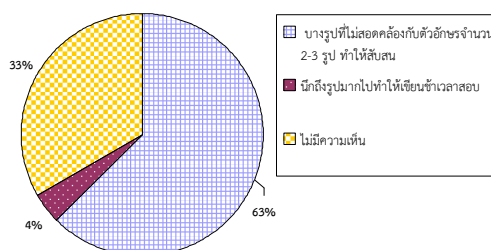
3.1 ระดับความพึงพอใจต่อวิธีการเรียน ระดับ 1-5 (ระดับที่ 5 หมายถึง พอใจมากที่สุด) มีผู้ให้คะแนนระดับ 4 จำนวน 16 คน และ มีผู้ให้คะแนนระดับ 5 จำนวน 8 คน ไม่มีผู้ให้คะแนนในระดับ 1-3 ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย 4.33 จึงอยู่ในระดับพอใจมากถึงพอใจมากที่สุด

3.2 ข้อดีของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อิสระโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยงผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นข้อดีของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อิสระโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยง คือ 1) ช่วยให้จำได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 92 2) การเรียนสนุกและไม่กดดัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 3) เข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ผลสรุปความคิดเห็นด้านข้อดีของรูปแบบการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระแบบวิธีคิดเชื่อมโยง แสดงดังภาพที่ 2

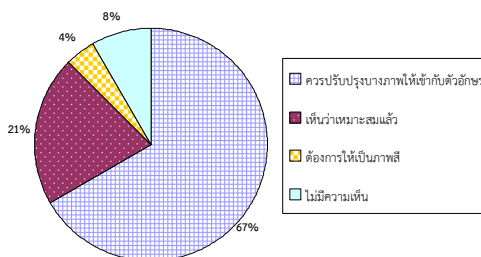
ภาพที่ 2 สรุปความคิดเห็นด้านข้อดีของรูปแบบการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระแบบวิธีคิดเชื่อมโยง

3.3 ข้อเสียของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยงผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นข้อเสียของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยง คือ 1) บางรูปที่ไม่สอดคล้องกับตัวอักษร ทำให้สับสน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 63 2) นึกถึงรูปมากไปทำให้เขียนช้าเวลาทำแบบทดสอบ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 3) ไม่มีความเห็น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ผลสรุปความคิดเห็นด้านข้อเสียของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยง แสดงดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 สรุปความคิดเห็นด้านข้อเสียของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรอิสระโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยง

3.4 ข้อควรปรับปรุงของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยงผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยง คือ 1) ควรปรับปรุงบางภาพให้เข้ากับตัวอักษร จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 67 2) เห็นว่าเหมาะสมแล้ว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 21 3) เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะที่แจกให้นักศึกษากลับไปทบทวนควรเป็นภาพสี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 4) ไม่มีความเห็น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ผลสรุปความคิดเห็นด้านควรปรับปรุงของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยงแสดงดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 สรุปความคิดเห็นด้านข้อควรปรับปรุงของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรฮิรางานะโดยใช้วิธีคิดเชื่อมโยง

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ช่วยให้จดจำตัวอักษรฮิรางานะได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังควรต้องปรับปรุงภาพบางภาพที่ยังเชื่อมโยงได้ไม่ดี เช่น ตัวอักษร さ, ら, た, て, ち และผู้สอนควรเน้นจุดที่แตกต่างของตัวอักษรที่คล้ายคลึงกันและการออกเสียงตัวอักษรให้ชัดเจน เป็นต้น นอกจากนี้ นอกจากเอกสารที่แจกให้นักศึกษาทบทวนซึ่งเป็นแผ่นภาพขาวดำแล้ว ควรเพิ่มทางเลือกให้กับนักศึกษาให้สามารถเข้าสู่แผ่นภาพที่เป็นภาพสีพร้อมคำอธิบายและการออกเสียงตัวอักษรผ่านระบบออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- Kemmis, S. & McTaggart, R. (1988). *The action research planner*. (3rd ed.). Geelong, Australia: Deakin University Press.
- Nancharoensuk, S. (2012). Association Method and Kana Instruction. *Japanese Studies Journal*, 29(1), 58-62.
- Sangthongsuk, P., et al. (2011). *こはるといっしょにひらがなをあそぶ*. Bangkok: TPA Press.
- The Japan Foundation Bangkok. (n.d.). Retrieved July 9, 2013, from http://www.jpf.go.jp/j/japanese/survey/result/dl/survey_2009/2009-08.pdf